

zetek történetét, korunk annyira sajátos kelet-európai „kétlaki” (paraszt-munkás, paraszt-bányász) életmódját stb. Feladatunknak azonban nem valami ajánlatos témajegyzék elkészítését, hanem sokkal inkább néhány — általunk fontosnak tartott — szempont figyelembe ajánlását tekintetük. Gondolom, a Honismereti Híradó még a következő számaiban is fog közölni olyan írásokat, melyekkel segítséget nyújthat az évfordulós krónikák minél eredményesebb elkészítéséhez, illetve a krónikairók is veszik maguknak a fáradságot, és ha kérdéseik vannak, ha munkájukban valahol megrekednek, a szerkesztőséghez fordulnak.

Szempontok egy helység állapotrajzának elkészítéséhez

Lapunk 1973. évi 3—4. számában ismertettük VÖRÖS KÁROLY két, hazánk felszabadulása 30. évfordulójának megünnepléséhez kapcsolódó javaslatát. Közülük az egyik, a „Magyarország arca a 30. évben” elnevezésű országos fényképezési akció, amelynek célja társadalmi munkával hiteles és jellemző képet adó, forrásértékű dokumentumgyűjtemény létrehozása a történettudomány számára. A másik, a „Magyarország 1975-ben” nevű kérdőíves adatgyűjtés, amelyhez a vizsgált helységek mai állapotának kötetlen leírása is kapcsolódna.

A Hazafias Népfront Országos Honismereti Bizottságának, valamint Országos Titkárságának állásfoglalása szerint jelenleg elsősorban a fényképezési akció — talán Magyarország Új Képes Krónikája lehetne a végleges neve — látszik megvalósíthatónak. (Ennek szervezése folyamatban van, többhelyt már gyakorlati kipróbálását is megkezdték. Lapunk valamelyik következő számában bővebb tájékoztatást adunk róla.) A másik javaslatból a kötetlen, szociográfikus jellegű helységleírásokat lenne kívánatos minél több helyen elkészíteni, kapcsolódva az említett fényképezési akcióhoz, illetőleg a megyék által meghirdetett vagy meghirdetendő jubileus pályázatokhoz. Alábbi cikkünkben ezeknek az állapotrajzoknak az elkészítéséhez adunk néhány szempontot.

Szerk.

Igen hasznos lenne, ha a helységek mai állapotának leírása vállalkoznék (elsősorban a 70-es évek első felének, 1970—74-nek vonatkozásában, de a szükséghez képest visszanyúlva a felszabadulás előtti időkre és az azalatt bekövetkező változásokra is) a helység társadalmának egységes bemutatására. Itt elsősorban a demográfiai viszonyokra kellene kitérni; azután a foglalkozási szerkezet bemutatására, illetőleg az abban bekövetkezett esetleges változásokra, utalva itt a helységben élő értelmiségiek számára, csoportjaira, a helységből magasabb képesítést szerzett személyek számára: a helységre *korábban* esetleg jellemző társadalmát sajátosan tagoló különbségek (nemzetiségi, vallási, rendi: nemes — nem nemes, tősgyökeres lakos — beköltözött, cigány — nem cigány), ellentétek sorsára; eltűnésükre. (Folytatása a 77. lapon)